



FAQ

(FREQUENTLY ASKED QUESTIONS)

รวบรวมจากประเด็นที่มีการสอบถาม
จากหน่วยงานของรัฐหรือประชาชน
เกี่ยวกับกฎหมายปกครอง

กองกฎหมายปกครอง
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

บทนำ

สืบเนื่องจากกองกฎหมายปกครองมีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานเป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ตลอดจนมีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการให้ความเห็นและคำแนะนำแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ในการปฏิบัติราชการให้ถูกต้องตามหลักกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง รวมทั้งกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ และปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย โดยการกิจประการหนึ่งของกองกฎหมายปกครองคือการให้ความเห็นหรือคำแนะนำเบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายปกครองแก่เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐหรือประชาชน ผ่านทางโทรศัพท์จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ Facebook ของกองกฎหมายปกครอง หรือช่องทางอื่นใดเพื่ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย รวมทั้งให้คำแนะนำเบื้องต้นเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการที่เหมาะสมต่อไป

ในการนี้ กองกฎหมายปกครองจึงได้จัดทำ FAQ (Frequently Asked Questions) โดยเป็นการรวบรวมประเด็นเกี่ยวกับกฎหมายปกครองที่มีการหารือหรือสอบถามความเห็นมายังกองกฎหมายปกครองบ่อยครั้ง ทั้งจากหน่วยงานของรัฐหรือประชาชน โดยนำมาเผยแพร่เพื่อประโยชน์ให้หน่วยงานของรัฐและประชาชนได้รับทราบและเข้าใจในเรื่องหลักกฎหมายปกครองได้ดียิ่งขึ้นต่อไป อีกทั้งเป็นการลดระยะเวลาในการรอคำตอบในเรื่องที่อาจมีข้อสงสัยในประเด็นเดียวกันอีกด้วย

กองกฎหมายปกครอง
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กันยายน ๒๕๖๗

FAQ คำถาม – คำตอบ

เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการ ทางปกครอง



□ คำสั่งทางปกครอง

(๑) กรณีใดเป็นคำสั่งทางปกครองบ้าง

: ในการพิจารณาว่ากรณีใดเป็นคำสั่งทางปกครองต้องวินิจฉัยเสียก่อนว่า คำสั่งดังกล่าวมีลักษณะเป็น “คำสั่งทางปกครอง” ตามนิยามในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือไม่ ซึ่งนิยามดังกล่าวได้บัญญัติว่า

“คำสั่งทางปกครอง” หมายความว่า

(๑) การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระงับ หรือมีผลกระทบ ต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราว เช่น การสั่งการ การอนุญาต การอนุมัติ การวินิจฉัยอุทธรณ์ การรับรอง และการรับจดทะเบียน แต่ไม่หมายความรวมถึงการออกกฎ

(๒) การอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง

ดังนั้น หากเป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจตามกฎหมายที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคล หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล กรณีดังกล่าวย่อมเป็นคำสั่งทางปกครอง เช่น คำสั่งอนุญาตให้ลาออกจากราชการ ตามมาตรการพัฒนาและบริหารกำลังคนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง เป็นคำสั่งที่กระทบ ต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของผู้ฟ้องคดีทำให้พ้นจากตำแหน่งหน้าที่ราชการ จึงเป็นคำสั่งทางปกครอง หรือการออกหนังสือรับรองคนพิการที่ไม่สามารถประกอบอาชีพได้ ซึ่งการที่เจ้าหน้าที่ได้ออกหนังสือรับรองดังกล่าว เป็นผลให้ผู้ดูแลคนพิการสามารถนำหนังสือรับรองนั้นไปยื่นขอรับสิทธิจากหน่วยงานของรัฐได้ การออกหนังสือรับรองดังกล่าวจึงเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายที่มีผลต่อสิทธิของบุคคล จึงเป็นคำสั่งทางปกครอง เป็นต้น

□ ความเป็นกลางของผู้พิจารณาทางปกครอง

(๒) กรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาทำกรรมการสอบข้อเท็จจริงมีเรื่องพิพาทหรือขัดแย้งกันมาก่อน เป็นคู่กรณีตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือไม่ ซึ่งทำให้ขาดความเป็นกลางในการพิจารณาทางปกครองหรือไม่

: คำว่า “คู่กรณี” ตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ไม่ได้มีความหมายทั่วไปที่หมายถึงคู่กรณีที่มีข้อพิพาทกัน การที่ผู้ถูกกล่าวหาทำกรรมการสอบข้อเท็จจริงมีเรื่องพิพาทหรือขัดแย้งกันมาก่อนตามข้อหาหรือ จึงไม่ใช่คู่กรณีตามมาตรา ๑๓ แต่กรณีดังกล่าวย่อมถือเป็นเหตุอื่นซึ่งมีลักษณะร้ายแรง อันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลางตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน



□ ความเป็นกลางของผู้พิจารณาทางปกครอง

(๓) เจ้าหน้าที่ผู้จะทำการพิจารณาทางปกครองไม่ได้ตามมาตรา ๑๓ (๖) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ “กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง” คือผู้ใด

: เจ้าหน้าที่ที่ได้มีการกำหนดไว้ในกฎกระทรวงกำหนดกรณีอื่นที่เจ้าหน้าที่จะทำการพิจารณาทางปกครองไม่ได้ พ.ศ. ๒๕๖๖ ได้แก่

- ๑) เคยเป็นคู่หมั้นหรือคู่สมรสของคู่กรณี
- ๒) เป็นหรือเคยเป็นผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรสกับคู่กรณี
- ๓) เป็นหรือเคยเป็นผู้ซึ่งอยู่กินกับคู่กรณีที่เป็นบุคคลเพศเดียวกัน โดยกำเนิดในลักษณะเดียวกันกับชายหญิงที่อยู่กินกันฉันสามีภริยา
- ๔) เป็นบุพการีหรือผู้สืบสันดานในความเป็นจริงไม่ว่าชั้นใด ๆ หรือเป็นพี่น้อง หรือลูกพี่ลูกน้องในความเป็นจริงนับได้เพียงภายในสามชั้นของคู่กรณี
- ๕) เป็นหรือเคยเป็นบุตรบุญธรรมของคู่กรณี หรือเป็นหรือเคยเป็นผู้รับคู่กรณีเป็นบุตรบุญธรรม
- ๖) เป็นลุง ป้า น้า อา ของคู่กรณี
- ๗) เป็นผู้พักอาศัยอยู่ร่วมกับคู่กรณีในสถานที่เดียวกันในลักษณะครัวเรือนเดียวกัน
- ๘) เป็นลูกจ้างหรือที่ปรึกษาซึ่งได้รับค่าตอบแทนของคู่กรณี



□ สิทธิของคู่กรณีตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

(๔) การใช้สิทธิโต้แย้งคัดค้านกรณีเจ้าหน้าที่หรือกรรมการผู้ใดเข้าลักษณะเป็นคู่กรณีหรือเป็นเจ้าหน้าที่หรือกรรมการที่จะทำการพิจารณาทางปกครองมิได้ จะต้องดำเนินการอย่างไร

: การใช้สิทธิโต้แย้งคัดค้านกรณีเจ้าหน้าที่หรือกรรมการผู้ใดเข้าลักษณะเป็นคู่กรณีหรือเป็นเจ้าหน้าที่หรือกรรมการที่จะทำการพิจารณาทางปกครองมิได้ นั้น กระบวนการดังกล่าวได้ถูกกำหนดไว้โดย **มาตรา ๑๔ (กรณีเจ้าหน้าที่) และมาตรา ๑๕ (กรณีกรรมการในคณะกรรมการ)** ประกอบกับกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง โดยกรณีการคัดค้านกรรมการในคณะกรรมการใดเป็นคู่กรณีหรือมีลักษณะตาม **มาตรา ๑๓ ประกอบกฎกระทรวงกำหนดกรณีอื่นที่เจ้าหน้าที่จะทำการพิจารณาทางปกครองไม่ได้** ให้ดำเนินการตามมาตรา ๑๕ และ **กฎกระทรวง ฉบับที่ ๗ (พ.ศ. ๒๕๔๒)** ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำคัดค้านและการพิจารณาคำคัดค้าน โดยสรุปขั้นตอนการดำเนินการได้ดังนี้

๑) กรณีการคัดค้านประธานกรรมการหรือกรรมการตามมาตรา ๑๓ ให้ทำคำคัดค้านเป็นหนังสือถึงประธานกรรมการ โดยระบุข้อคัดค้านพร้อมด้วยข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่เป็นเหตุแห่งการคัดค้านไว้ในหนังสือนั้นด้วย (แต่ถ้าเป็นการคัดค้านกรรมการซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลาง ให้ทำคำคัดค้านถึงผู้ถูกคัดค้านนั้นโดยตรง)

๒) การยื่นหนังสือคัดค้านจะยื่นด้วยตนเอง โดยยื่นต่อผู้ถูกคัดค้าน กรรมการคนหนึ่งคนใด หรือหน่วยงานธุรการของคณะกรรมการ ก็ได้ หรือส่งทางไปรษณีย์ตอบรับ จำหน่ายซองถึงบุคคลดังกล่าวข้างต้นก็ได้ แต่จะต้องยื่นคัดค้านก่อนที่จะได้รับแจ้งคำสั่งทางปกครอง (เนื่องจากการพิจารณาทางปกครองเป็นขั้นตอนการดำเนินการก่อนที่จะมีคำสั่งทางปกครองในเรื่องนั้น)

๓) ให้ประธานกรรมการเรียกประชุม คณะกรรมการ เพื่อพิจารณาเหตุคัดค้านนั้น ในการพิจารณาคำคัดค้านจะต้องให้โอกาสผู้ถูกคัดค้านชี้แจงข้อเท็จจริงและตอบข้อซักถาม และคณะกรรมการอาจตรวจสอบข้อเท็จจริงได้ตามความเหมาะสมในเรื่องนั้น ๆ โดยไม่ผูกพันกับคำคัดค้านหรือคำชี้แจงของผู้ถูกคัดค้านหรือพยานหลักฐานของคู่กรณี เมื่อชี้แจงเสร็จแล้วต้องออกจากที่ประชุม โดยกฎหมายกำหนดให้องค์ประกอบของคณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการทุกคนที่ไม่ถูกคัดค้าน (ในระหว่างที่กรรมการที่ถูกคัดค้านจะต้องออกจากที่ประชุม)

(มีต่อหน้าถัดไป)

□ สิทธิของคู่กรณีตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

ต่อจาก ๓)

๔) การพิจารณาเหตุคัดค้านดังกล่าว ให้ที่ประชุมมีมติโดยวิธีลงคะแนนลับ ให้กรรมการผู้ถูกคัดค้านปฏิบัติหน้าที่ต่อไปด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของกรรมการที่ไม่ถูกคัดค้านที่มาประชุม ให้กรรมการผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ โดยมติดังกล่าวให้เป็นที่สุด

๕) เมื่อที่ประชุมมีมติเป็นประการใดแล้ว ให้ประธานกรรมการแจ้งมติที่ประชุมให้ผู้ถูกคัดค้านและคู่กรณีทราบโดยไม่ชักช้า

อย่างไรก็ตาม มาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน กำหนดมิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๓ ถึงมาตรา ๑๖ มาใช้บังคับกับกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน หากปล่อยให้ล่าช้าไปจะเสียหายต่อประโยชน์สาธารณะหรือสิทธิของบุคคลจะเสียหายโดยไม่มีทางแก้ไขได้ หรือไม่มีเจ้าหน้าที่อื่นปฏิบัติหน้าที่แทนผู้นั้นได้ไว้ด้วย



□ สิทธิของคู่กรณีตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

(๕) หลักการรับฟังข้อเท็จจริงที่ต้องมีการเปิดโอกาสให้คู่กรณีได้รับทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ หลักการดังกล่าวใช้บังคับกับการออกคำสั่งทางปกครองทั่วไปหรือไม่ และหลักการดังกล่าวมีข้อยกเว้นในกรณีใดบ้าง

: **หลักการรับฟังคู่กรณี**ดังกล่าวมีเจตนารมณ์เพื่อเปิดโอกาสให้คู่กรณีได้ใช้สิทธิของตนในการโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานก่อนที่จะมีการออกคำสั่งทางปกครองที่มีผลกระทบต่อตน โดยจะใช้บังคับแก่การออกคำสั่งทางปกครองซึ่งสามารถระบุตัวคู่กรณีที่จะเป็นผู้รับคำสั่งได้เป็นหลัก สำหรับกรณีของคำสั่งทางปกครองทั่วไปซึ่งมีผลต่อกรณีเป็นการเฉพาะแต่ไม่สามารถระบุเจาะจงตัวผู้รับคำสั่งที่แน่นอนได้นั้น เนื่องจากโดยสภาพเป็นเรื่องที่เห็นได้ชัดในตัวว่าการให้โอกาสดังกล่าวไม่อาจกระทำได้ เพราะไม่อาจทราบได้ว่าบุคคลใดจะเป็นผู้รับคำสั่งทางปกครองดังกล่าว กรณีจึงไม่อยู่ในบังคับของหลักการรับฟังตามมาตรา ๓๐ ดังกล่าว

นอกจากนี้ **หลักการรับฟังคู่กรณีมีข้อยกเว้น ๖ กรณี** ได้แก่

- ๑) เมื่อมีความจำเป็นรีบด่วนหากปล่อยไว้จะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือจะกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ
- ๒) เมื่อจะมีผลทำให้ระยะเวลาที่กฎหมายหรือกฎหมายกำหนดไว้ในการทำคำสั่งทางปกครองต้องล่าช้าออกไป
- ๓) เมื่อเป็นข้อเท็จจริงที่คู่กรณีนั้นเองได้ให้ไว้ในคำขอคำให้การหรือคำแถลง
- ๔) เมื่อโดยสภาพเห็นได้ชัดในตัวว่าการให้โอกาสดังกล่าวไม่อาจกระทำได้
- ๕) เมื่อเป็นมาตรการบังคับทางปกครอง

(มีต่อหน้าถัดไป)

□ สิทธิของคู่กรณีตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

ต่อจาก ๕)

๖) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งปัจจุบันมี **กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๐)** ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ กำหนดกรณีที่ไม่ต้องแจ้งให้คู่กรณีทราบข้อเท็จจริงหรือโต้แย้ง ก่อนการทำความสั่งทางปกครองไว้อีก ๖ กรณี ได้แก่

๖.๑) การบรรจุ การแต่งตั้ง การเลื่อนชั้นเงินเดือน การสั่งพักงาน หรือสั่งให้ออกจากงานไว้ก่อน หรือการให้พ้นจากตำแหน่ง

๖.๒) การแจ้งผลการสอบหรือการวัดผลความรู้หรือความสามารถของบุคคล

๖.๓) การไม่ออกหนังสือเดินทางสำหรับการเดินทางไปต่างประเทศ

๖.๔) การไม่ตรวจลงตราหนังสือเดินทางของคนต่างด้าว

๖.๕) การไม่ออกใบอนุญาตหรือการไม่ต่ออายุใบอนุญาตทำงานของคนต่างด้าว

๖.๖) การสั่งให้เนรเทศ



□ การอุทธรณ์

(๖) การเริ่มนับระยะเวลาในการอุทธรณ์เริ่มตั้งแต่เมื่อใด ระหว่างวันที่ได้มีการออกคำสั่งตามทีลงวันที่ในหนังสือ หรือวันที่ผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองได้รับแจ้งคำสั่งทางปกครอง

: ในการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองให้คู่กรณีอุทธรณ์**มาตรา ๔๔** วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ บัญญัติให้คู่กรณีอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองนั้นโดยยื่นต่อเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ตนได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว **ประกอบกับมาตรา ๔๒** แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน บัญญัติให้คำสั่งทางปกครองให้มีผลใช้ยันต่อบุคคลตั้งแต่วันที่ผู้นั้นได้รับแจ้งเป็นต้นไป ดังนั้น **การเริ่มนับระยะเวลาในการอุทธรณ์จึงเริ่มนับตั้งแต่ที่ผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองได้รับแจ้งคำสั่งทางปกครองเป็นต้นไป**



□ การอุทธรณ์

(๗) การขอขยายระยะเวลาอุทธรณ์สามารถกระทำหรือไม่ อย่างไร

: การพิจารณาคำขอขยายระยะเวลาอุทธรณ์ โดยหลักการแล้ว การขยายระยะเวลาจะกระทำได้ ในกรณีที่คู่กรณีไม่อาจกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในกฎหมาย เพราะมีพฤติการณ์ที่จำเป็นอันมิได้เกิดขึ้นจากความผิดของผู้นั้น ถ้าคู่กรณีมีคำขอ เจ้าหน้าที่อาจขยายระยะเวลาและดำเนินการส่วนหนึ่งส่วนใดที่ล่วงมาแล้วเสียใหม่ก็ได้ ทั้งนี้ ต้องยื่นคำขอภายในสิบห้าวันนับแต่พฤติการณ์ เช่นว่านั้นได้สิ้นสุดลง ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งบทบัญญัติมาตรา ๖๖ ดังกล่าวเป็นบทบัญญัติที่ให้ความยุติธรรมแก่คู่กรณี ในกระบวนการพิจารณาทางปกครองในกรณีที่คู่กรณีไม่อาจกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดภายในระยะเวลาที่กำหนดได้ เนื่องจากมีพฤติการณ์ที่จำเป็นทำให้ไม่อาจกระทำการนั้นได้ และพฤติการณ์นั้นมีได้เกิดจากความผิดของคู่กรณีเอง ดังนั้น เพื่อความเป็นธรรมแก่คู่กรณี ภายใต้บทบัญญัติมาตรา ๖๖ ดังกล่าว **เจ้าหน้าที่อาจขยายระยะเวลาตามคำขอของคู่กรณีได้** โดยจะต้องพิจารณาภายใต้เงื่อนไข ๒ ประการ คือ

๑) พฤติการณ์ที่จำเป็นทำให้ไม่อาจกระทำการนั้นได้ภายในระยะเวลาอุทธรณ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ **จะต้องมีใช้ปัญหาข้อขัดข้องทั่วไป**ที่คู่กรณีอาจประสบได้ ในกระบวนการพิจารณาทางปกครอง **แต่เป็นพฤติการณ์พิเศษ**ที่ทำให้คู่กรณีไม่อาจกระทำการใด ๆ ได้โดยสิ้นเชิงและพฤติการณ์ดังกล่าว**มิได้เกิดจากความผิดของคู่กรณีเอง**

๒) คู่กรณีต้องมี**คำขอขยายระยะเวลาอย่างช้าที่สุดภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่พฤติการณ์เช่นว่านั้นได้สิ้นสุดลง** และเมื่อเจ้าหน้าที่ได้พิจารณาขยายระยะเวลาให้แล้ว คู่กรณีจะต้องยื่นอุทธรณ์ภายในระยะเวลาที่เจ้าหน้าที่กำหนดใหม่นั้นด้วย

□ มาตรการบังคับทางปกครอง

(๘) หากหน่วยงานของรัฐได้ใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามกฎหมายเฉพาะแล้ว จำเป็นต้องใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองอีกหรือไม่

: ในขั้นแรกให้พิจารณากฎหมายเฉพาะว่ามีการกำหนดมาตรการบังคับทางปกครองไว้แล้วหรือไม่ หากมีการกำหนดไว้ก็ต้องใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามกฎหมายเฉพาะนั้นก่อน สำหรับการใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ นั้น โดยที่กฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเป็นกฎหมายกลาง ซึ่งจะนำมาใช้บังคับในกรณีที่ไม่มีกฎหมายเฉพาะกำหนดเรื่องนั้นไว้ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ดังนั้น เมื่อหน่วยงานของรัฐได้ใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามกฎหมายเฉพาะแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองอีก เว้นแต่กรณีที่เจ้าหน้าที่เห็นว่าการใช้มาตรการบังคับนั้นจะเกิดผลน้อยกว่ามาตรการบังคับตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เจ้าหน้าที่จะใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองแทนก็ได้ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๖๓/๓ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ

□ มาตรการบังคับทางปกครอง

(๙) เมื่อเจ้าหน้าที่ได้คำออกคำสั่งทางปกครองให้กระทำการหรือละเว้นกระทำการไปแล้ว แต่ผู้รับคำสั่งทางปกครองไม่ปฏิบัติตาม เจ้าหน้าที่สามารถใช้มาตรการบังคับทางปกครองได้ทันทีหรือไม่

: ก่อนที่เจ้าหน้าที่จะใช้มาตรการบังคับปกครองตามมาตรา ๖๓/๒๑ ซึ่งมีคำสั่งทางปกครองให้กระทำการหรือละเว้นกระทำการ เจ้าหน้าที่**จะต้องมีคำเตือนเป็นหนังสือแจ้งเตือน**ไปยังผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองให้กระทำการหรือละเว้นกระทำการ**ก่อน** ภายในระยะเวลาที่กำหนดตามสมควรแก่กรณี จึงไม่สามารถใช้มาตรการบังคับทางปกครองได้ทันทีที่มีการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครอง นอกจากนี้ในคำเตือนนั้น**จะต้องระบุ**

๑) **มาตรการบังคับทางปกครองที่จะใช้**ให้ชัดแจ้ง แต่จะกำหนดมากกว่าหนึ่งมาตรการในคราวเดียวกันไม่ได้

๒) **ค่าใช้จ่ายและเงินเพิ่มรายวัน**ในการที่เจ้าหน้าที่เข้าดำเนินการด้วยตนเอง**หรือมอบหมายให้บุคคลอื่นกระทำการแทน** หรือ**จำนวนค่าปรับบังคับการแล้วแต่กรณี**



□ มาตรการบังคับทางปกครอง

(๑๐) การแต่งตั้งเจ้าพนักงานตามข้อ ๕ แห่งกฎกระทรวงกำหนดขั้นตอนและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการยึด การอายัดและการขายทอดตลาดทรัพย์สิน และกำหนดอำนาจของศาลในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับคดีให้เป็นอำนาจของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๕ สามารถดำเนินการได้อย่างไรบ้าง

: การแต่งตั้งเจ้าพนักงานตามข้อ ๕ แห่งกฎกระทรวงดังกล่าวสามารถดำเนินการได้ โดยการแต่งตั้งเจ้าพนักงานกรณีเฉพาะและการแต่งตั้งเจ้าพนักงานกรณีทั่วไป ดังนี้

๑) **การแต่งตั้งเจ้าพนักงานกรณีเฉพาะ** หมายถึง การแต่งตั้งเจ้าหน้าที่โดยหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองให้รับผิดชอบเกี่ยวกับการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการบังคับทางปกครอง เฉพาะกรณีที่ได้รับมอบหมายเป็นคราว ๆ ไป

๒) **การแต่งตั้งเจ้าพนักงานกรณีทั่วไป** หมายถึง การแต่งตั้งเจ้าหน้าที่โดยหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองให้รับผิดชอบเกี่ยวกับการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการบังคับทางปกครองในทุกเรื่อง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

“BETTER REGULATION FOR BETTER LIFE”



0-2222-0206-9



saraban@ocs.go.th



www.ocs.go.th